

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การประเมินประสิทธิผลของโครงการประกัน
สุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายทอง พันทอง

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุเมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การประเมินประสิทธิผลการให้บริการในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้รับบริการต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บตัวอย่างรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ จากประชาชนที่มี บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 398 ราย และหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนทั้ง 14 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนและหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนต่างก็ประเมินผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าว่ามีประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนนั้น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หลักของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยรวมในระดับน้อย และยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในสิทธิประโยชน์จากโครงการสุขภาพถ้วนหน้า สำหรับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก ในด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านอื่น ๆ ดังนี้ ความล่าช้าในการให้บริการ เจ้าหน้าที่บุคลากรไม่สุภาพ และการรักษาพยาบาลไม่ครอบคลุมทุกโรค ซึ่งประชาชนให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงการบริการให้รวดเร็วขึ้นและเอาใจใส่ผู้ป่วยทุกประเภทให้เท่าเทียมกัน ส่วนความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญเร่งด่วนในการดำเนิน

งานตามนโยบาย ในแต่ละด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ดังนี้ ขาดการติดตามประเมินผลและวิเคราะห์โครงการ ผู้รับบริการพึงพาบริการรักษาพยาบาลเกินความจำเป็นมากขึ้น การจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐล่าช้า บุคลากรมีไม่เพียงพอและขาดความพร้อมในการให้บริการ และ วัสดุ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ ซึ่งให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความรวดเร็ว เก็บค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และรัฐบาลควรสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือเครื่องใช้ให้เพียงพอและรวดเร็ว

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินผลการให้บริการในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา และปัจจัยด้านระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หลักของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Effectiveness Evaluation of Universal Health Insurance Scheme: A Case Study of Community Health Centers in Amphoe San Sai, Changwat Chiang Mai	
Author	Mr. Thong Phanthong	
Degree	Master of Arts (Political Economy)	
Independent Study Advisory Committee	Associate Professor Seksin Sriwattananukulkit	Chairperson
	Associate Professor Somsak Keawkingkeo	Member
	Associate Professor Dr. Kosom Saichun	Member

ABSTRACT

The independent study entitled, “Effectiveness Evaluation of Universal Health Insurance Scheme: A Case Study of Community Health Centers in Amphoe San Sai, Changwat Chiang Mai”, is aimed: 1) to evaluate the effectiveness of Universal Health Insurance Scheme: A Case Study of Community Health Centers in Amphoe San Sai, Changwat Chiang Mai, 2) to study service recipients’ knowledge and comprehension on the so-called scheme, and 3) to study the factors affecting the effectiveness of Universal Health Insurance Scheme: A Case Study of Community Health Centers in Amphoe San Sai, Changwat Chiang Mai. Data for this study are collected from two sources, namely, from 389 people who carry the Universal Health Insurance Card and are currently residing in Amphoe San Sai, Changwat Chiang Mai, and from the chiefs of 14 Community Health Centers.

Results of the study show that the people as well as the community health center chiefs have all evaluated operation of the universal health insurance scheme to have been effective at a high level. As regards the people’s knowledge and comprehension on this matter, it is found that in general they know and comprehend privilege of the universal health insurance scheme at a low level. Besides, they misunderstand the privilege of such scheme. As for people’s opinions about the problems, which need to be solved first in terms of service, personnel and others, include sluggish service, impoliteness and inability to cure all diseases. In view of these problems, the

people voice their opinions that the service in question be rendered faster and attention be equally paid to the patients in all walks of life. But the chiefs of the community health centers express opinions that serious problems and obstacles in such policy implementation in terms of administration, service, budget, personnel, and medical supplies and equipment have occurred due to the fact that the so-called scheme lacks an assessment and analysis; service recipients unnecessarily count on medical treatment in increasing number; budget allocation by the government is rather slow; and personnel are not sufficient and ready to render their services. Yet, medical supplies and equipment are not sufficient. Moreover, they suggest that duty performance should be faster, medical fee be consistent with present situations, and the government should support the budget, personnel, and supplies and equipment in full scale.

As regards the factors affecting the effectiveness of the above mentioned project, they include personal factors such as level of education and the factors like level of knowledge and comprehension on the privilege of the universal health insurance scheme, which shows statistical significance at 0.05 point average.